

مهر ۱۴۰۱

ثبت: ۵۱۰

مسلسل: ۱-۱۸۱۹۷

دوره یازدهم - سال سوم

اظهار نظر کارشناسی درباره:
«طرح مانع‌زدایی از توسعه صنعت برق»
(اعاده شده از شورای نگهبان)

مرکز پژوهش‌ها
مجلس شورای اسلامی

شماره مسلسل: ۱-۱۸۱۹۷

کدموضوعی: ۲۴۰

شناسنامه گزارش

عنوان گزارش: اظهار نظر کارشناسی درباره: «طرح مانع زدایی از توسعه صنعت برق»
(اعاده شده از شورای نگهبان)

نام دفتر: مطالعات حقوقی

تهیه و تدوین: محمد بزرگر خسروی

ناظر علمی: مهدی عبدالملکی

ویراستار تخصصی: —

ویراستار ادبی: —

واژه‌های کلیدی:

۱. حقوق انرژی
۲. قانون اساسی
۳. موازین اسلامی
۴. مصوبه مجلس شورای اسلامی

تاریخ انتشار: ۱۴۰۱/۷/۹

به نام خدا

فهرست مطالب

۱.....	چکیده
۳.....	مقدمه
۴.....	ایرادات شورای نگهبان و پیشنهادات اصلاحی در گزارش کمیسیون انرژی
۲۱.....	نتیجه گیری

اظهار نظر کارشناسی درباره:
«طرح مانع‌زدایی از توسعه صنعت برق»
(اعاده شده از شورای نگهبان)

چکیده

طرح «مانع‌زدایی از توسعه صنعت برق» به شماره ثبت ۵۱۰ (مصوب ۱۴۰۱/۴/۲۵ مجلس) توسط شورای نگهبان با ابهامات و ایراداتی مواجه شده است. تمامی ابهامات مصوبه مجلس رفع شده است و کمیسیون انرژی مجلس جهت رفع این ایرادات، در مصوبه مجلس اصلاحاتی را به شرح ذیل انجام داده است.

در جهت رفع ایراد مندرج در بند «۱» نظر شورای نگهبان، با الحاق تبصره‌ای به ماده (۳)، مقرر شده است تا دستورالعمل تعیین بهای برق مصرفی مشترکان صنعتی، حداکثر تا پایان فروردین‌ماه هر سال، توسط کارگروهی متشکل از نمایندگان وزارت نیرو و وزارت صنعت، معدن و تجارت و یک عضو ناظر از کمیسیون انرژی مجلس براساس شاخص‌های «سهم درآمد محصولات صادراتی صنایع»، «شدت انرژی صنایع مذکور» و نیز «سهم هزینه برق در قیمت تمام‌شده محصولات این صنایع» تهیه و توسط وزیر نیرو ابلاغ شود.

در جهت رفع ایراد مندرج در جزء «۱» بند «۲» نظر شورای نگهبان، کمیسیون انرژی مجلس مقرر کرده است که در صورت عدم احداث نیروگاه حرارتی موضوع این

ماده، تأمین برق این صنایع در شرایط کمبود برق، در اولویت طرح‌های مدیریت مصرف برق وزارت نیرو قرار گیرد.

در جهت رفع ایراد مندرج در بند «۵» نظر شورای نگهبان، ارائه گواهی ظرفیت نیروگاهی برای کلیه متقاضیان انشعاب غیرخانگی (اعم از مشترک جدید و افزایش ظرفیت انشعاب موجود) الزامی شده است.

در جهت رفع ایراد مندرج در جزء «۱» بند «۸» نظر شورای نگهبان، کمیسیون انرژی مجلس مقرر کرده است که کلیه دستگاه‌های اجرایی موضوع ماده (۲۹) قانون برنامه ششم و نیز استثنا شده در آن، مکلفند تا رسیدن به سطح استاندارد مورد نظر مبحث نوزدهم مقررات ملی ساختمان، موضوع آیین‌نامه اجرایی ماده (۳۳) قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان مصوب ۱۳۷۴/۱۲/۲۲، طی چهار سال مصرف ویژه انرژی الکتریکی خود را سالانه حداقل بیست و پنج درصد (۲۵٪) کاهش دهند.

در جهت رفع ایراد مندرج در بند «۱۰» نظر شورای نگهبان، کمیسیون انرژی مجلس مقرر کرده است که تبصره ماده (۱۸) حذف شود.

تصویب گزارش کمیسیون انرژی با انجام اصلاحاتی به شرح موارد زیر مورد تأیید است.

۱. پیشنهاد می‌شود با رعایت تشریفات مندرج در قانون آیین‌نامه داخلی مجلس،

ماده (۳) به کمیسیون ارجاع شود و یا در تبصره الحاقی به این ماده (موضوع مصوبه کمیسیون انرژی) عبارت «سهم درآمد محصولات صادراتی صنایع»، به عبارت «سهم درآمد محصولات صادراتی به درآمد کل» تغییر یابد.

۲. پیشنهاد می‌شود با رعایت تشریفات مندرج در قانون آیین‌نامه داخلی مجلس،

ذیل ماده (۴) مصوب کمیسیون انرژی، جهت بررسی بیشتر به آن کمیسیون ارجاع شود.

۳. پیشنهاد می‌شود با رعایت تشریفات مندرج در قانون آیین‌نامه داخلی مجلس جهت حصول اطمینان از تراز تولید و مصرف و همچنین رعایت حقوق مشترکان موجود و جدید، ماده (۸) مصوب کمیسیون انرژی، جهت وضع مالیات جدید به آن کمیسیون ارجاع شود.

۴. ماده (۱۷) مصوب کمیسیون انرژی با رعایت تشریفات مندرج در قانون آیین‌نامه داخلی مجلس، یا به آن کمیسیون ارجاع شود و یا به شرح زیر اصلاح شود: «ماده (۱۷) - اختیارات مرتبط با تجدیدنظر در نرخ پیمان‌های حوزه وزارت نیرو مندرج در بند «ج» ماده واحد لایحه قانونی راجع به اصلاح تبصره (۸۰) قانون بودجه سال ۱۳۵۶ کل کشور مصوب ۱۳۵۸/۱۱/۳ به کارگروه پنج‌نفره مرکب از وزیر نیرو، شورای عالی فنی سه‌نفره مصوب هیئت وزیران و رئیس سازمان برنامه و بودجه کشور یا یکی از معاونان تام‌الاختیار وی، تفویض می‌شود.»

۵. در ماده (۱۳)، در جهت رفع ابهام موجود در عبارت «طی چهار سال مصرف ویژه انرژی الکتریکی خود را سالانه حداقل بیست و پنج درصد (۲۵٪) کاهش دهند»، با رعایت تشریفات مندرج در قانون آیین‌نامه داخلی مجلس پیشنهاد می‌شود عبارت مزبور به صورت ذیل اصلاح شود: «طی چهار سال، سالانه به میزان حداقل بیست و پنج درصد (۲۵٪) اختلاف اولیه مصرف ویژه انرژی الکتریکی خود با سطح استاندارد مزبور را کاهش دهند.»

مقدمه

طرح «مانع‌زدایی از توسعه صنعت برق» به شماره ثبت ۵۱۰ در تاریخ ۱۴۰۱/۴/۲۵ در مجلس شورای اسلامی تصویب شد و در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی به شورای نگهبان

ارسال شد. شورای نگهبان برخی از مفاد این مصوبه را طی نامه شماره ۱۰۲/۳۲۴۱۲ مورخ ۱۴۰۱/۵/۲۳، مغایر با قانون اساسی و شرع دانست. این امر به کمیسیون انرژی مجلس ارجاع شده است. گزارش حاضر به بررسی گزارش مورخ ۱۴۰۱/۵/۳۱ کمیسیون انرژی در خصوص این مصوبه از حیث رفع ایرادات شورای نگهبان می‌پردازد.

ایرادات شورای نگهبان و پیشنهادات اصلاحی در گزارش کمیسیون انرژی

نظر شورای نگهبان مشتمل بر ۱۰ بند و ۲ تذکره به شرح ذیل است.

ابهام در ماده (۳) مصوبه مجلس

براساس بند «۱» نظر شورای نگهبان، در ماده (۳) با توجه به تعیین ضابطه برای «متوسط» بهای برق مصرفی مشترکان صنعتی در ماده (۳) مصوبه مجلس، معیار تعیین بهای برق مصرفی کمتر یا بیشتر از متوسط بهای مذکور ابهام دارد. پیش‌تر مشابه این حکم در بند «ز» تبصره «۱۵» قانون بودجه سال ۱۴۰۰ کل کشور^۱ و نیز در بند «ط» تبصره «۱۵» قانون بودجه سال ۱۴۰۱ کل کشور^۲ آمده بود. هرچند در ماده (۳) مصوبه مجلس، متوسط بهای برق مصرفی مشترکان صنعتی دارای ضابطه و معیار مشخصی است، سقف و کف بهای برق مصرفی مشترکان صنعتی مشخص نشده است که این امر

۱. ز- وزارت نیرو مکلف است متوسط بهای انرژی برق تحویلی به صنایع فولادی، آلومینیوم، مس، فلزات اساسی و کانی‌های فلزی، واحدهای پالایشگاهی و پتروشیمی را بر مبنای متوسط نرخ خرید انرژی برق از نیروگاه‌های دارای قرارداد تبدیل انرژی (ای. سی. ای) محاسبه و دریافت نماید.

۲. ط- وزارت نیرو مکلف است متوسط بهای انرژی برق تحویلی به صنایع فولادی، آلومینیوم، مس، فلزات اساسی و کانی‌های فلزی، واحدهای پالایشگاهی و پتروشیمی را بر مبنای متوسط نرخ خرید انرژی برق از نیروگاه‌های دارای قرارداد تبدیل انرژی (ای. سی. ای) محاسبه و دریافت نماید.

به دلیل داشتن ماهیت تقنینی باید در قانون تعیین شود و واگذاری آن به وزارت نیرو با اصل (۸۵) قانون اساسی مغایر است.

طبق ماده (۳) مصوبه، متوسط بهای برق مصرفی مشترکان صنعتی (به جز استخراج رمزارزها) معادل متوسط نرخ قراردادهای تبدیل انرژی (ای-سی-ای (ECA)) با توجه به بهای سوخت مصرفی نیروگاه‌ها و هزینه انتقال، تعیین و دریافت می‌شود.

کمیسیون انرژی مجلس جهت رفع این ابهام ضابطه تعیین بهای برق مصرفی را مشخص کرده است. در این راستا، با الحاق تبصره‌ای به ماده (۳)، مقرر شده است تا دستورالعمل تعیین بهای برق مصرفی مشترکان صنعتی، حداکثر تا پایان فروردین‌ماه هر سال، توسط کارگروهی متشکل از نمایندگان وزارت نیرو و وزارت صنعت، معدن و تجارت و یک عضو ناظر از کمیسیون انرژی مجلس براساس شاخص‌های «سهم درآمد محصولات صادراتی صنایع»، «شدت انرژی صنایع مذکور» و نیز «سهم هزینه برق در قیمت تمام‌شده محصولات این صنایع» تهیه و توسط وزیر نیرو ابلاغ شود.

به نظر می‌رسد که با مشخص شدن ضوابط تعیین بهای برق مصرفی مشترکان صنعتی در تبصره الحاقی مصوب کمیسیون انرژی، ابهام شورای نگهبان رفع شده است.

براساس ماده (۸) قانون توسعه صنعت ایرانگردی و جهانگردی مصوب ۱۳۷۰/۷/۷ مجلس^۱، تعرفه‌های اعمالی بر تأسیسات ایرانگردی و جهانگردی از نوع تعرفه‌های بخش صنعت است. فعالیت کسب و کارهای گردشگری که غالباً از نوع کوچک و متوسط به شمار می‌روند با صنایع بزرگی همچون پتروشیمی و فولاد، در پرداخت انرژی قابل مقایسه نیستند. لذا شاخص‌های اضافه‌شده به متن ماده، می‌تواند تمایز بین تعرفه صنعت

---

۱. ماده (۸) - کلیه تأسیسات ایرانگردی و جهانگردی، دفاتر خدمات مسافرتی و سایر تأسیسات مشابه از هر نظر اعم از سوخت، آب و برق، عوارض، مالیات، وام بانکی و غیره مشمول تعرفه‌ها مقررات و دستورالعمل‌های بخش صنایع می‌باشند.

گردشگری و صنایع انرژی‌بر ایجاد کند که جهت بررسی بیشتر این امر، پیشنهاد می‌شود با رعایت تشریفات مندرج در قانون آیین‌نامه داخلی مجلس، این موضوع به کمیسیون انرژی ارجاع شود.

درعین‌حال، شاخص «سهم درآمد محصولات صادراتی صنایع» به دلیل عدم رعایت اصول قانون‌نویسی (روشن نبودن ابهام) و عدم استحکام، شائبه مغایرت با بند «۹» سیاست‌های کلی نظام قانونگذاری ابلاغی ۱۳۹۸/۷/۶ مقام معظم رهبری دارد. مشخص نیست که سهم درآمد محصولات صادراتی صنایع نسبت به چه چیزی باید ملاک قرار گیرد: نسبت به کل درآمد محصولات صنایع (اعم از صادراتی و غیرصادراتی) یا نسبت به درآمد محصولات صادراتی غیرنفتی کشور یا ... جهت رفع این ابهام پیشنهاد می‌شود با رعایت تشریفات مندرج در قانون آیین‌نامه داخلی مجلس، در تبصره الحاقی به این ماده (موضوع مصوبه کمیسیون انرژی) عبارت «سهم درآمد محصولات صادراتی صنایع»، به عبارت «سهم درآمد محصولات صادراتی به درآمد کل» تغییر یابد.

تذکر نسبت به نحوه نگارش ماده (۴) مصوبه مجلس

براساس بند «۱» قسمت تذکرات در نظر شورای نگهبان، در ماده (۴) باید تصریح گردد که تکلیف احداث نیروگاه‌های مذکور برعهده وزارت صنعت، معدن و تجارت نبوده و صنایع ذکرشده مکلف به احداث نیروگاه‌ها هستند. ظاهر ماده (۴) به نحوی است که دلالت بر تکلیف وزارت صنعت، معدن و تجارت نسبت به احداث نیروگاه می‌کند اما منظور مجلس، تکلیف صنایع انرژی‌بر موضوع ماده (۳) به احداث نیروگاه است.

ماده (۴) مصوبه اشعار می‌داشت که وزارت صنعت، معدن و تجارت از طریق صنایع انرژی‌بر موضوع ماده (۳) این قانون مکلف است برای تأمین برق پایدار مشترکان صنعتی،

حداقل ۹۰۰۰ مگاوات نیروگاه حرارتی با بازدهی حداقل پنجاه و پنج درصد (۵۵٪) و ۱۰۰۰ مگاوات نیروگاه تجدیدپذیر و پاک تا پایان سال ۱۴۰۴ از محل منابع داخلی صنایع مذکور احداث کند. این متن ظهور در این داشت که تکلیف احداث نیروگاه‌های مذکور برعهده وزارت صنعت، معدن و تجارت است.

کمیسیون انرژی مجلس جهت رفع این تذکر مقرر کرده است که صنایع انرژی‌بر موضوع ماده (۳) این قانون با هماهنگی وزارت صنعت، معدن و تجارت و وزارت نیرو مکلفند، حداقل ۹۰۰۰ مگاوات نیروگاه حرارتی با بازدهی حداقل پنجاه و پنج درصد (۵۵٪) و ۱۰۰۰ مگاوات نیروگاه تجدیدپذیر و پاک تا پایان سال ۱۴۰۴ از محل منابع داخلی صنایع مذکور احداث کنند. با این اصلاح عبارتی، تذکر شورای نگهبان رفع شده است.

مغایرت اطلاق ماده (۴) مصوبه مجلس با شرع و بند «۱۰» اصل سوم قانون اساسی
براساس جزء «۱» بند «۲» نظر شورای نگهبان، اطلاق حکم ماده (۴) به عدم اولویت تأمین برق صنایع انرژی‌بر در صورت عدم احداث نیروگاه‌های موضوع این ماده، در مواردی که عدم تأمین برق آن صنایع، موجب اخلال مهم یا مفسده اساسی را فراهم کند، خلاف شرع و مغایر بند «۱۰» اصل سوم قانون اساسی است. در صورتی که عدم تولید یا کاهش تولید محصول برخی از صنایع انرژی‌بر موجب بروز مشکل اساسی در کشور شود، نباید ضمانت اجرای عدم احداث نیروگاه‌های موضوع ماده (۴)، عدم تأمین برق آن صنایع باشد و باید ضمانت مناسب دیگری طراحی و وضع شود.

طبق ماده (۴) مصوبه، در صورت عدم احداث نیروگاه حرارتی موضوع این ماده، تأمین برق این صنایع در صورت کمبود برق در اولویت وزارت نیرو قرار نمی‌گرفت. نتیجه

این حکم این می‌تواند این باشد که برق صنایع انرژی‌بر در صورت عدم احداث نیروگاه‌های موضوع ماده (۴) مصوبه قطع شود.

کمیسیون انرژی مجلس جهت رفع این ایراد مقرر کرده است که در صورت عدم احداث نیروگاه حرارتی موضوع این ماده، تأمین برق این صنایع در شرایط کمبود برق، در اولویت طرح‌های مدیریت مصرف برق وزارت نیرو قرار گیرد. در صورتی که طرح‌های مدیریت مصرف برق^۱ مشتمل بر قطع برق نباشد، ایراد شورای نگهبان رفع شده است و در صورتی که طرح‌های مدیریت مصرف برق مشتمل بر قطع برق باشد که در عمل چنین است و نیز مفهوم مدیریت مصرف، شامل قطع کردن برق نیز می‌شود، به نظر می‌رسد که ایراد باقی است. جهت رفع این ایراد پیشنهاد می‌شود با رعایت تشریفات مندرج در قانون آیین‌نامه داخلی مجلس، این ماده جهت بررسی بیشتر به کمیسیون انرژی ارجاع شود.

ابهام در بند الحاقی به ماده (۴) مصوبه مجلس

براساس جزء «۲» بند «۲» نظر شورای نگهبان، در بند الحاقی ماده (۴)، با توجه به اینکه همه محصولات صنایع، مصرف برق ندارند، حکم به اخذ گواهی برچسب انرژی برای «محصولات کلیه صنایع» ابهام دارد. در خصوص محصولاتی که مصرف برق ندارند اخذ گواهی برچسب انرژی، موضوعاً منتفی است و تکلیف به این امر، از مصادیق تکلیف

---

۱. در عمل برای جلوگیری از قطعی برق در تابستان در زمان پیک، از آنجایی که میزان تقاضا و عرضه برابر نیست و تقاضا از عرضه برق پیشی می‌گیرد، بایستی میزانی از تقاضا به هر نحوی قطع گردد تا عرضه و تقاضا برابر شوند. بنابراین مدیریت مصرف به معنای قطع کامل نیست، بلکه به این معناست که به صنعت سهمی از قطعی برق داده می‌شود تا با برنامه‌ریزی در این حوزه، زمان قطعی برق را از طریق مواردی مانند تعمیرات، تغییر شیفت کاری به شب و چند شیفت کردن در سایر روزها، مدیریت کند. در نتیجه، مصوبه کمیسیون به این معنا است که در صورت بروز ناترازی در برق، ابتدا برق صناعی که برق خودتامین دارند یا سایر صناعی که در زمره صنایع انرژی‌بر برق قرار نمی‌گیرند تأمین می‌شود.

ملائیاتاق بوده و علاوه بر مغایرت با شرع، با اصول قانونگذاری صحیح موضوع بند «۹» سیاست‌های کلی نظام قانونگذاری مغایرت دارد.

بند الحاقی به ماده (۴) مصوبه مجلس اشعار می‌داشت که وزارت صنعت، معدن و تجارت موظف است فرایند اخذ گواهی برچسب انرژی را برای محصولات کلیه صنایع، پیاده‌سازی و برمبنای آن در راستای بهبود بهره‌وری انرژی اقدام کند. کمیسیون انرژی مجلس جهت رفع این ابهام مقرر کرده است که وزارت صنعت، معدن و تجارت موظف است فرایند اخذ گواهی برچسب انرژی را برای محصولات انرژی‌بر کلیه صنایع، پیاده‌سازی و برمبنای آن در راستای بهبود بهره‌وری انرژی اقدام کند. با این اصلاح، ابهام شورای نگهبان رفع شده است.

ابهام در تبصره «۲» ماده (۶) مصوبه مجلس

براساس بند «۳» نظر شورای نگهبان، در تبصره «۲» ماده (۶)، منظور از عبارت «کم‌مصرف» که مصارف خانگی مشترکان مذکور تا آن میزان دارای تخفیف خواهد بود، ابهام دارد. در قوانین، معیار کم‌مصرف بودن تعیین نشده است و از این حیث، این امر از حیث قانونی، فاقد تعریف و دارای ابهام است.

طبق تبصره «۲» ماده (۶)، بهای برق برای مصارف خانگی کم‌مصرف تحت پوشش کمیته امداد امام خمینی (ره) و سازمان بهزیستی کشور از تخفیف صد درصد (۱۰۰٪) برخوردار خواهد بود. در این حکم مشخص نیست که چه میزان مصرف برق در مصارف خانگی، کم‌مصرف محسوب می‌شود و این ابهام با اصول قانون‌نویسی صحیح موضوع بند «۹» سیاست‌های کلی نظام قانونگذاری مغایرت دارد.

کمیسیون انرژی مجلس جهت رفع این ابهام مقرر کرده است که عبارت «کمتر از الگوی مصرف ماهانه مشترکان» جایگزین عبارت «کم‌مصرف» شود و ضابطه الگوی مصرف ماهیانه مشترکان خانگی در صدر ماده (۶) مصوبه مجلس تعیین شده بود. لذا ابهام شورای نگهبان رفع شده است.

ابهام در ماده (۷) مصوبه مجلس

براساس بند «۴» نظر شورای نگهبان، در ماده (۷)، منظور از «مصارف اشتراکی عمومی» ابهام دارد و این ابهام با اصول قانون‌نویسی صحیح موضوع بند «۹» سیاست‌های کلی نظام قانونگذاری مغایرت دارد. اصطلاح «مصارف اشتراکی عمومی» در قوانین فاقد تعریف و دارای ابهام است.

طبق ماده (۷)، تعرفه برق مصارف اشتراکی عمومی (به‌جز مصارف مشمول معافیت قانونی، مراکز نیکوکاری و خیریه و مراکز بهزیستی و نگهداری جانبازان، معلولان، سالمندان و کودکان) معادل هزینه تأمین برق محاسبه و دریافت می‌شود. براساس ماده (۴) آیین‌نامه اجرایی بند «ی» تبصره «۸» ماده‌واحده قانون بودجه سال ۱۴۰۰ کل کشور در بخش برق مصوب ۱۴۰۰/۱۰/۵ هیئت وزیران، «تعرفه برق مصارف اشتراکی، عمومی (به‌جز مصارف مشمول معافیت قانونی، مراکز نیکوکاری و خیریه و مراکز بهزیستی و نگهداری جانبازان، معلولین، سالمندان، کودکان و غیره) و سایر مصارف (شامل مصارف تجاری) به‌ترتیب با ضریب یک و یک‌ونیم (۱/۵) برابر هزینه تأمین برق محاسبه و دریافت می‌شود.»

کمیسیون انرژی مجلس جهت رفع این ابهام مقرر کرده است که بعد از عبارت «مصارف اشتراکی» ویرگول اضافه شود. با این کار، مصارف اشتراکی و مصارف عمومی از هم تفکیک شده و ابهام شورای نگهبان رفع می‌شود.

مغایرت اطلاق ماده (۸) مصوبه مجلس با شرع و بند «۱۰» اصل سوم قانون اساسی براساس بند «۵» نظر شورای نگهبان، در ماده (۸) مصوبه، اطلاق الزام به ارائه گواهی ظرفیت برای کلیه متقاضیان انشعاب، علاوه بر پرداخت هزینه انشعاب آب و برق مصرفی، از جهت تضییق بلاوجه نسبت به عموم مردم، خلاف شرع و مغایر بند «۱۰» اصل سوم قانون اساسی است.

طبق ماده (۸) مصوبه مجلس، به منظور حصول اطمینان از تراز تولید و مصرف و همچنین رعایت حقوق مشترکان موجود، ارائه گواهی ظرفیت نیروگاهی برای کلیه متقاضیان انشعاب (اعم از مشترک جدید و افزایش ظرفیت انشعاب موجود) الزامی است که وزارت نیرو مکلف است ظرف دو ماه از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این قانون، آیین‌نامه اجرایی نحوه ارائه گواهی ظرفیت برای کاربری‌های گوناگون و مناطق مختلف را تدوین کند و به تصویب هیئت وزیران برساند.

کمیسیون انرژی مجلس جهت رفع این ایراد مقرر کرده است که بعد از عبارت «متقاضیان انشعاب»، عبارت «غیرخانگی» اضافه شود. با این اصلاح، صرفاً متقاضیان انشعاب غیرخانگی مکلف به ارائه گواهی ظرفیت نیروگاهی خواهند شد؛ درعین حال، این اصلاح به معنای پذیرش اصل ایراد بوده و صرفاً دایره مشمولان حکم را محدود کرده است که به نظر می‌رسد اصل ایراد در خصوص افراد مشمول حکم همچنان باقی مانده است. استفاده از برق، یک حق همگانی است و نباید میان مشترکان موجود و مشترکان جدید، تفاوتی در برخورداری از این حق قائل بود؛ زیرا ایجاد زیرساخت‌های لازم برای تأمین برق از وظایف حاکمیتی است که محل تأمین هزینه‌های آن، وصول مالیات و سایر منابع عمومی است و نباید هزینه این امر را صرفاً بر متقاضیان انشعاب (اعم از مشترک جدید و افزایش ظرفیت انشعاب موجود) بار کرد. بر این اساس، پیشنهاد می‌شود با رعایت

تشریفات مندرج در قانون آیین‌نامه داخلی مجلس جهت حصول اطمینان از تراز تولید و مصرف و همچنین رعایت حقوق مشترکان موجود و جدید، موضوع جهت وضع مالیات جدید به کمیسیون ارجاع شود.

ابهام در ماده (۱۱) مصوبه مجلس

براساس بند «۶» نظر شورای نگهبان، در ماده (۱۱)، سه ابهام ذیل وجود دارد و این ابهامات با اصول قانون‌نویسی صحیح موضوع بند «۹» سیاست‌های کلی نظام قانونگذاری مغایرت دارد:

۱. معیارهای رسیدگی کارگروه موضوع تبصره «۱» ماده (۱۶) قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی کشور از این جهت که کارگروه مذکور، تصمیمات موضوع این ماده را نیز براساس ضوابط مذکور در قانون فوق اتخاذ خواهد کرد یا براساس معیارهای دیگری عمل می‌کند، ابهام دارد.

۲. معیار «عدم تولید در داخل کشور» از این جهت که شامل مواردی که «امکان و توان تولید» در کشور وجود دارد و معیار «عدم تأمین نیاز کشور» از این جهت که اجازه واردات را محدود به مقدار «کمبود» کالاهای مربوطه در کشور می‌کند یا خیر، ابهام دارد.

۳. با توجه به اینکه براساس ماده (۳) قانون جهش تولید دانش‌بنیان، امتیاز ویژه مربوط به معافیت حقوق ورودی «ماشین‌آلات تولیدی» حذف شده است، حکم این ماده درخصوص اینکه مجوز واردات تجهیزات و ماشین‌آلات تولید برق نیز مشابه ماشین‌آلات تولیدی باشد، ابهام دارد.

طبق ماده (۱۱) مصوبه مجلس، وزارت نیرو مکلف است فهرست تجهیزات و ماشین‌آلات تولید برق مورد نیاز سالانه کشور براساس مجوزهای صادره که در داخل

کشور تولید نمی‌شوند یا نیاز کشور را تأمین نمی‌کنند را به کارگروه موضوع تبصره «۱» ماده (۱۶) قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی کشور و حمایت از کالای ایرانی مصوب ۱۳۹۸/۲/۱۵ اعلام و مجوز واردات آنها را مشابه ماشین‌آلات تولیدی اخذ کند. کمیسیون انرژی مجلس جهت رفع این ابهامات مقرر کرده است که ماده (۱۱) حذف شود که با این حذف، ابهامات شورای نگهبان سالبه به انتفای موضوع می‌شود.

ابهام در ماده (۱۲) مصوبه مجلس

براساس بند «۷» نظر شورای نگهبان، از این جهت که حکم ماده (۱۲) شامل حذف تعرفه یارانه سوخت نیروگاهی نیز می‌شود یا خیر، ابهام دارد و این ابهام با اصول قانون‌نویسی صحیح موضوع بند «۹» سیاست‌های کلی نظام قانونگذاری مغایرت دارد. طبق ماده (۱۲) مصوبه مجلس، وزارت نیرو مکلف است با همکاری وزارت نفت و سازمان برنامه و بودجه کشور، برنامه حذف تدریجی قیمت‌گذاری انرژی در طول زنجیره تولید، انتقال و توزیع برق و انتقال یارانه به انتهای زنجیره قبل از عرضه به مصرف‌کننده نهایی را ظرف سه ماه تهیه کند و به تصویب هیئت وزیران برساند.

کمیسیون انرژی مجلس جهت رفع این ابهام مقرر کرده است که دو اصلاح ذیل در ماده (۱۲) به عمل آمد:

۱. عبارت «تمام یارانه‌ها» جایگزین عبارت «یارانه» شود.
۲. عبارت «ابتدا برای تسویه یارانه در پایان زنجیره و سپس برای حمایت از طرح‌های بهره‌وری انرژی در صنعت برق» جایگزین عبارت «صرفاً برای حمایت از طرح‌های بهره‌وری انرژی» شود. با این اصلاحات، به نظر می‌رسد که ابهام شورای نگهبان رفع می‌شود.

مغایرت اطلاق صدر ماده (۱۳) مصوبه مجلس با بند «۱۰» اصل سوم قانون اساسی براساس جزء «۱» بند «۸» نظر شورای نگهبان، اطلاق مذکور در صدر ماده (۱۳)، نسبت به دستگاه‌های مذکور که با توجه به اجرای تکالیف ذکرشده در قوانین قبل، شدت انرژی معقول دارند یا برای رسیدن به شرایط مطلوب، نیاز به کاهش ۲۵ درصدی ندارند، مغایر بند «۱۰» اصل سوم قانون اساسی است. با توجه به اینکه هدف قانونگذار، کاهش شدت انرژی به میزان معقول است، در مواردی که یک دستگاه اجرایی قبلاً شدت انرژی مصرفی خود را به میزان معقولی کاهش داده باشد تکلیف آن دستگاه همانند سایر دستگاه‌هایی که شدت انرژی مصرفی معقولی ندارند، مصداق نظام اداری ناصحیح و در نتیجه مغایر بند «۱۰» اصل سوم قانون اساسی است.

طبق ماده (۱۳) مصوبه مجلس، کلیه دستگاه‌های اجرایی موضوع ماده (۲۹) قانون برنامه ششم و نیز استثنا شده در آن، مکلفند ظرف دو سال از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این قانون شدت مصرف انرژی الکتریکی خود را حداقل تا بیست و پنج درصد (۲۵٪) کاهش دهند. کمیسیون انرژی مجلس جهت رفع این ایراد مقرر کرده است که ماده (۱۳) به شرح زیر اصلاح شود:

کلیه دستگاه‌های اجرایی موضوع ماده (۲۹) قانون برنامه ششم و نیز استثنا شده در آن، مکلفند تا رسیدن به سطح استاندارد مورد نظر مبحث نوزدهم مقررات ملی ساختمان، موضوع آیین‌نامه اجرایی ماده (۳۳) قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان مصوب ۱۳۷۴/۱۲/۲۲، طی چهار سال مصرف ویژه انرژی الکتریکی خود را سالانه حداقل بیست و پنج درصد (۲۵٪) کاهش دهند.

با این اصلاح، هدف قانونگذار رسیدن به سطح استاندارد قانونی خواهد بود و تمامی دستگاه‌ها مکلفند فاصله خود تا این هدف را سالانه حداقل ۲۵ درصد کاهش دهند. با این اصلاحات به نظر می‌رسد که ایراد شورای نگهبان رفع شده است.

در عین حال، عبارت مصوب کمیسیون انرژی یعنی عبارت «طی چهار سال مصرف ویژه انرژی الکتریکی خود را سالانه حداقل بیست و پنج درصد (۲۵٪) کاهش دهند.» به دلیل عدم رعایت اصول قانون‌نویسی (روشن نبودن (ابهام))، شائبه مغایرت با بند «۹» سیاست‌های کلی نظام قانونگذاری ابلاغی ۱۳۹۸/۷/۶ مقام معظم رهبری دارد. مشخص نیست که کاهش مصرف ویژه انرژی الکتریکی نسبت به چه چیزی باید انجام گیرد: نسبت به کل مصرف ویژه انرژی الکتریکی خود یا نسبت به اختلاف مصرف ویژه انرژی الکتریکی خود با استاندارد مورد نظر در این ماده. جهت رفع این ابهام پیشنهاد می‌شود با رعایت تشریفات مندرج در قانون آیین‌نامه داخلی مجلس، عبارت «طی چهار سال مصرف ویژه انرژی الکتریکی خود را سالانه حداقل بیست و پنج درصد (۲۵٪) کاهش دهند.»، به صورت ذیل اصلاح شود: «طی چهار سال، سالانه به میزان حداقل بیست و پنج درصد (۲۵٪) اختلاف اولیه مصرف ویژه انرژی الکتریکی خود با سطح استاندارد مزبور را کاهش دهند.»

سه ابهام در تبصره ماده (۱۳) مصوبه مجلس

براساس جزءهای «۲»، «۳» و «۴» بند «۸» نظر شورای نگهبان، در تبصره ماده (۱۳) سه ابهام در ذیل آمده است:

۱. منظور از عبارت‌های «کلان‌شهر»، «مؤسسه تأسیسات وابسته و تابعه» و «بهای

عادی برق» ابهام دارد. این عبارت‌ها به دلیل نداشتن تعریف قانونی، ابهام دارند.

۲. «سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور» با توجه به روشن نبودن وضعیت اساسنامه سازمان مزبور، ابهام دارد. اساسنامه این سازمان به تصویب مرجع ذی صلاح نرسیده است.

۳. در ذیل تبصره، پرداخت باقی مانده هزینه برق مصرفی به سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور، از جهت لزوم گردش خزانه، ابهام دارد. منابع موضوع ذیل تبصره از مصادیق دریافت‌های دولت موضوع صدر اصل (۵۳) قانون اساسی است که باید به خزانه واریز شود و این امر مورد تصریح مصوبه قرار نگرفته است.

این ابهامات با اصول قانون‌نویسی صحیح موضوع بند «۹» سیاست‌های کلی نظام قانونگذاری مغایرت دارد.

طبق تبصره ماده (۱۳) مصوبه مجلس، شهرداری‌های کلان‌شهرها و شهرهای ساحلی مجازند حکم این ماده را از طریق خرید بیست‌وپنج درصد (۲۵٪) برق مورد نیاز ساختمان‌های خود و نیز سازمان‌ها، شرکت‌ها، مؤسسه‌های تأسیسات وابسته و تابعه خود، با نرخ خرید برق تضمینی از نیروگاه‌های زباله‌سوز کلان‌شهرها و شهرهای ساحلی اجرا کنند. درآمد حاصل از این موضوع پس از کسر و واریز بهای عادی برق به حساب شرکت مادر تخصصی توانیر نزد خزانه‌داری کل کشور، باقی مانده آن برای احداث و تکمیل نیروگاه‌های زباله‌سوز در اختیار سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور قرار خواهد گرفت.

کمیسیون انرژی مجلس جهت رفع این ابهامات مقرر کرده است که تبصره ماده (۱۳) به شرح زیر اصلاح شود:

«تبصره - شهرداری‌های شهرهای بالای یک میلیون نفر جمعیت و شهرهای ساحلی مجازند حکم این ماده را از طریق خرید بیست‌وپنج درصد (۲۵٪) برق مورد نیاز ساختمان‌های خود و نیز سازمان‌ها، شرکت‌ها، مؤسسه‌ها و تأسیسات وابسته و تابعه خود، با نرخ خرید برق تضمینی از نیروگاه‌های زباله‌سوز شهرهای بالای یک میلیون نفر

جمعیت و شهرهای ساحلی اجرا کنند. درآمد حاصل از اجرای این تبصره پس از کسر و واریز بهای برق مصرفی به حساب شرکت مادر تخصصی توانیر نزد خزانه‌داری کل کشور، در اختیار سازمان ذی‌ربط در وزارت کشور قرار می‌گیرد تا پس از گردش خزانه برای احداث و تکمیل نیروگاه‌های زباله‌سوز هزینه شود.»

با این اصلاحات ابهامات شورای نگهبان رفع شده است.

تذکر نسبت به نحوه نگارش ماده (۱۶) مصوبه مجلس

براساس بند «۲» قسمت تذکرات در نظر شورای نگهبان، در ماده (۱۶) باید واژه «شامل» به «مشمول» اصلاح گردد و با حذف واژه «را» پس از عبارت «تولیدکنندگان نیروگاه‌های تجدیدپذیر» جمله از لحاظ ویرایشی اصلاح گردد.

ماده (۱۶) مصوبه اشعار می‌داشت که در اجرای تبصره «۳» ماده (۶۱) قانون اصلاح الگوی مصرف انرژی، دولت مکلف است هر سال مبلغ سوخت مصرف‌نشده یا تخصیص حواله معادل آن به شکل سبد سوخت مایع یا معادل نفت خام به تولیدکنندگان نیروگاه‌های تجدیدپذیر را برای فروش یا عرضه در بهابازار (بورس) انرژی، در لوایح بودجه سنواتی پیش‌بینی کند و انواع نیروگاه‌های برق‌آبی (کمتر یا بیشتر از ۱۰ مگاوات) نیز شامل حکم این ماده هستند.

کمیسیون انرژی مجلس جهت رفع این تذکر مقرر کرده است که اصلاحات زیر در ماده (۱۶) به عمل آید:

۱. عبارت «مشمول» جایگزین «شامل» شود.
  ۲. بعد از عبارت «تولیدکنندگان نیروگاه‌های تجدیدپذیر» عبارت «را» حذف شود.
- با این اصلاحات، تذکر شورای نگهبان رفع شده است.

ابهام در ماده (۱۷) مصوبه مجلس

براساس بند «۹» نظر شورای نگهبان، از این جهت که حکم ماده (۱۷) در مورد همه پیمان‌های دولتی است و یا صرفاً مختص به پیمان‌های مربوط به حوزه برق است، ابهام دارد و این ابهام با اصول قانون‌نویسی صحیح موضوع بند «۹» سیاست‌های کلی نظام قانونگذاری مغایرت دارد. مداخله وزیر نیرو در امور اجرایی سایر نهادهای دولتی قابل قبول نیست و اطلاق حکم ماده (۱۷) شائبه جواز این مداخله را ایجاد می‌کند.

طبق ماده (۱۷) مصوبه مجلس، اجازه به‌روزرسانی اختیارات مرتبط با تجدیدنظر در نرخ پیمان مندرج در بند «ج» ماده‌واحد لایحه قانونی راجع به اصلاح تبصره «۸۰» قانون بودجه سال ۱۳۵۶ کل کشور مصوب ۱۳۵۸/۱۱/۳ به وزیر نیرو تفویض می‌شود. طبق لایحه قانونی راجع به اصلاح تبصره «۸۰» قانون بودجه سال ۱۳۵۶ کل کشور، تبصره «۸۰» قانون بودجه سال ۱۳۵۶ کل کشور به این شرح اصلاح شد که به‌جای کمیسیون شاهنشاهی مندرج در تبصره مزبور، شورای عالی فنی مرکب از سه نفر به پیشنهاد رئیس سازمان برنامه و بودجه و تصویب هیئت وزیران تشکیل و وظایف ذیل را عهده‌دار باشد: ... ج- تجدیدنظر در نرخ پیمان‌ها در صورت لزوم و وجود توجیه کافی، مشروط بر آنکه در قالب قرارداد و ضوابط مربوط پیش‌بینی لازم برای جزئیات جبران هزینه و خسارت مورد بحث نشده باشد.

کمیسیون انرژی مجلس جهت رفع این ابهام مقرر کرده است که اصلاحات زیر در ماده (۱۷) به‌عمل آید:

۱. عبارت «پیمان‌های حوزه وزارت نیرو» جایگزین عبارت «پیمان» شود.
۲. قبل از عبارت «به وزیر نیرو» عبارت «در سقف مصوب هیئت وزیران» اضافه شود.

با این اصلاح ابهام شورای نگهبان رفع می‌شود؛ درعین حال، اعطای اختیار مزبور به وزیر نیرو از جهات ذیل محل تأمل است: ۱. این اختیار در تمامی وزارتخانه‌ها و دستگاه‌های دولتی به‌جای شورای عالی فنی سه‌نفره مصوب هیئت وزیران به وزیر نیرو اعطا شده است و به جهت عدم اعطای آن به سایر وزرا، می‌تواند مصداق تبعیض ناروا و مغایر با بند «۹» اصل سوم قانون اساسی تلقی شود. با تصویب چنین حکمی سایر وزرا نیز از مجلس این انتظار را خواهند داشت که چنین اختیاری به آنها تفویض شود. ۲. فلسفه ایجاد شورای عالی فنی سه‌نفره مصوب هیئت وزیران، تصمیم‌گیری تخصصی و بی‌طرفانه و به‌دور از تعارض منافع بوده است؛ حال آنکه در مصوبه کمیسیون شائبه عدم بی‌طرفی و تعارض منافع وجود دارد که این امر بستر فساد مالی است که بند «۱» اصل سوم و نیز بند «۱۹» سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی ابلاغی ۱۳۹۲/۱۱/۳۰ مقام معظم رهبری^۱ حکم به مبارزه با آن داده‌اند؛ لذا شائبه مغایرت با احکام مزبور وجود دارد.

جهت رفع این ایراد، پیشنهاد می‌شود با رعایت تشریفات مندرج در قانون آیین‌نامه داخلی مجلس، این ماده به کمیسیون ارجاع شود و یا ماده (۱۷) به شرح زیر اصلاح شود:

ماده (۱۷) - اختیارات مرتبط با تجدیدنظر در نرخ پیمان‌های حوزه وزارت نیرو مندرج در بند «ج» ماده‌واحد لایحه قانونی راجع به اصلاح تبصره (۸۰) قانون بودجه سال ۱۳۵۶ کل کشور مصوب ۱۳۵۸/۱۱/۳ به کارگروه پنج‌نفره مرکب از وزیر نیرو، شورای عالی فنی سه‌نفره مصوب هیئت وزیران، و رئیس سازمان برنامه و بودجه کشور یا یکی از معاونان تام‌الاختیار وی تفویض می‌شود.

۱۹.۱ - شفاف‌سازی اقتصاد و سالم‌سازی آن و جلوگیری از اقدامات، فعالیت‌ها و زمینه‌های فسادزا در حوزه‌های پولی، تجاری، ارزی و ...

ابهام و مغایرت با شرع در تبصره ماده (۱۸) مصوبه مجلس

براساس بند «۱۰» نظر شورای نگهبان، در تبصره ماده (۱۸)، دو ابهام و یک مغایرت ذیل وجود دارد. این ابهامات با اصول قانون‌نویسی صحیح موضوع بند «۹» سیاست‌های کلی نظام قانونگذاری مغایرت دارد.

۱. از این جهت که تشخیص سازمان پدافند غیرعامل، صرفاً نسبت به «دیگر تأسیسات و ساختمان‌ها» است یا همه دستگاه‌ها و مراکز مذکور، ابهام دارد. از نظر اصول لفظی، زمانی که یک قید در انتهای چند واژه عطف شده به هم می‌آید معمولاً منظور این است که آن قید صرفاً به آخرین واژه برمی‌گردد. بر این اساس، در عبارت صدر تبصره ماده ۱۸ یعنی عبارت «مراکز نظامی، شهرداری‌ها، بیمارستان‌ها و مراکز درمانی و دیگر تأسیسات و ساختمان‌ها به تشخیص سازمان پدافند غیرعامل»، تشخیص سازمان پدافند غیرعامل، صرفاً نسبت به «دیگر تأسیسات و ساختمان‌ها» خواهد بود که این امر با صلاحیت قانونی این سازمان که مستظهر به فرمان مقام معظم رهبری (موضوع اصول (۵۷) و (۱۱۰) قانون اساسی) است، مغایرت خواهد داشت.

۲. اطلاق تکلیف بخش خصوصی به تحویل برق به شبکه نسبت به غیر موارد لازم، خلاف شرع است. ضابطه ایجاد الزام به بخش خصوصی و تحدید حقوق مالکانه اشخاص، وجود ضرورت است و در صورت عدم وجود ضرورت، تحدید حقوق مالکانه اشخاص مغایر با اصول (۱۹)، (۲۲) و (۴۷) قانون اساسی است.

۳. حکم مذکور در این تبصره نسبت به دستگاه‌هایی که منبع داخلی برای انجام این امر ندارند و یا اجازه قانونی برای استفاده از آن در این محل وجود ندارد، ابهام دارد. طبق اصل هفتادوپنجم قانون اساسی، طرح نمایندگان باید دارای بار مالی نباشد مگر اینکه محل تأمین آن تعیین شود. لذا در صورتی که حکم تبصره ناظر به دستگاه‌هایی باشد

که منبع داخلی برای انجام این امر ندارند و یا اجازه قانونی برای استفاده از آن منبع در این محل وجود نداشته باشد، با اصل هفتادوپنجم قانون اساسی مغایر خواهد بود. طبق تبصره ماده (۱۸) مصوبه مجلس، بالاترین مقام کلیه وزارتخانه‌ها، دستگاه‌های اجرایی، مراکز نظامی، شهرداری‌ها، بیمارستان‌ها و مراکز درمانی و دیگر تأسیسات و ساختمان‌ها به تشخیص سازمان پدافند غیرعامل مکلفند با استفاده از منابع داخلی خود، مولد اضطراری با ظرفیت کافی ایجاد کنند و علاوه بر مواقع اضطراری، در مواقع کمبود در شبکه برق کشور نیز این مولدها را برای تأمین بخشی از مصرف خود و یا برای تحویل برق به شبکه مورد استفاده قرار دهند.

کمیسیون انرژی مجلس جهت رفع این ابهامات و مغایرت مزبور مقرر کرده است که تبصره ماده (۱۸) حذف شود لذا با این حذف، ایراد و ابهامات شورای نگهبان سالیه به انتفای موضوع می‌شود.

نتیجه‌گیری

گزارش مورخ ۱۴۰۱/۵/۳۱ کمیسیون انرژی درخصوص طرح «مانع‌زدایی از توسعه صنعت برق» مصوب ۱۴۰۱/۴/۲۵ که توسط شورای نگهبان (طی نامه شماره ۱۰۲/۳۲۴۱۲ مورخ ۱۴۰۱/۵/۲۳)، مغایر با قانون اساسی و شرع دانسته شد، غالب اشکالات شورای نگهبان را رفع کرده است و درعین‌حال، اصلاحات انجام‌گرفته در مصوبه به‌نحوی است که در برخی موارد مغایر با قانون اساسی به‌نظر می‌رسد. درنتیجه، تصویب گزارش کمیسیون انرژی با انجام اصلاحاتی به‌شرح موارد زیر مورد تأیید است:

۱. پیشنهاد می‌شود با رعایت تشریفات مندرج در قانون آیین‌نامه داخلی مجلس، ماده (۳) به کمیسیون ارجاع شود و یا در تبصره الحاقی به این ماده (موضوع مصوبه کمیسیون انرژی) عبارت «سهم درآمد محصولات صادراتی صنایع»، به عبارت «سهم درآمد محصولات صادراتی به درآمد کل» تغییر یابد.

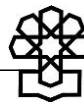
۲. پیشنهاد می‌شود با رعایت تشریفات مندرج در قانون آیین‌نامه داخلی مجلس، ذیل ماده (۴) مصوب کمیسیون انرژی، به آن کمیسیون ارجاع شود.

۳. پیشنهاد می‌شود با رعایت تشریفات مندرج در قانون آیین‌نامه داخلی مجلس جهت حصول اطمینان از تراز تولید و مصرف و همچنین رعایت حقوق مشترکان موجود و جدید، ماده (۸) مصوب کمیسیون انرژی، جهت وضع مالیات جدید به آن کمیسیون ارجاع شود.

۴. ماده (۱۷) مصوب کمیسیون انرژی به آن کمیسیون ارجاع شود و یا ماده (۱۷) به شرح زیر اصلاح شود:

«ماده (۱۷) - اختیارات مرتبط با تجدیدنظر در نرخ پیمان‌های حوزه وزارت نیرو مندرج در بند «ج» ماده واحد لایحه قانونی راجع به اصلاح تبصره «۸۰» قانون بودجه سال ۱۳۵۶ کل کشور مصوب ۱۳۵۸/۱۱/۳ به کارگروه پنج‌نفره مرکب از وزیر نیرو، شورای عالی فنی سه‌نفره مصوب هیئت وزیران، و رئیس سازمان برنامه و بودجه کشور یا یکی از معاونان تام‌الاختیار وی، تفویض می‌شود.»

۵. در ماده (۱۳)، در جهت رفع ابهام موجود در عبارت «طی چهار سال مصرف ویژه انرژی الکتریکی خود را سالانه حداقل بیست و پنج درصد (۲۵٪) کاهش دهند»، با رعایت تشریفات مندرج در قانون آیین‌نامه داخلی مجلس پیشنهاد می‌شود عبارت مزبور به صورت ذیل اصلاح شود: «طی چهار سال، سالانه به میزان حداقل بیست و پنج درصد (۲۵٪) اختلاف اولیه مصرف ویژه انرژی الکتریکی خود با سطح استاندارد مزبور را کاهش دهند.»

جدول مصوبه کمیسیون انرژی و نظرات مرکز پژوهش‌های مجلس

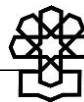
شماره ماده	موافق	مخالف	موافق به شرط اصلاح	ارجاع به کمیسیون
(۳)				✓
صدر ماده (۴)	✓			
ذیل ماده (۴)				✓
بند الحاقی ماده (۴)	✓			
تبصره «۲» ماده (۶)	✓			
(۷)	✓			
(۸)				✓
(۱۱)	✓			
(۱۲)	✓			
(۱۳)			✓	
تبصره ماده (۱۳)	✓			
(۱۶)	✓			
(۱۷)			✓	
(۱۸)	✓			

شماره ماده	مصوبه کمیسیون برای رفع ایراد شورای نگهبان	موافق	مخالف	موافق به شرط اصلاح	ارجاع به کمیسیون	اظهار نظر کارشناسی	متن اصلاحی
۳	تبصره زیر به ماده (۳) الحاق می‌یابد: دستورالعمل تعیین بهای برق مصرفی مشترکان صنعتی، حداکثر تا پایان فروردین ماه هر سال، توسط کارگروهی متشکل از نمایندگان وزارت نیرو و وزارت صنعت، معدن و تجارت و یک عضو ناظر از کمیسیون انرژی مجلس براساس شاخص‌های «سهم درآمد محصولات صادراتی صنایع»، «شدت انرژی صنایع مذکور» و نیز «سهم هزینه برق در قیمت تمام شده محصولات این صنایع» تهیه و توسط وزیر نیرو ابلاغ شود.				✓	با مشخص شدن ضوابط تعیین بهای برق مصرفی مشترکان صنعتی در تبصره الحاقی مصوب کمیسیون انرژی، ابهام شورای نگهبان رفع شده است. در عین حال، شاخص «سهم درآمد محصولات صادراتی صنایع» به دلیل عدم رعایت اصول قانون نویسی (روشن نبودن (ابهام) و عدم استحکام)، شائبه مغایرت با بند «۹» سیاست‌های کلی نظام قانونگذاری ابلاغی ۱۳۹۸/۷/۱۶ مقام معظم رهبری دارد. مشخص نیست که سهم درآمد محصولات صادراتی صنایع نسبت به چه چیزی باید ملاک قرار گیرد: نسبت به کل درآمد محصولات صنایع (اعم از صادراتی و غیرصادراتی) یا نسبت به درآمد محصولات صادراتی غیرنفتی کشور یا ... همچنین شاخص‌های اضافه شده به متن ماده، می‌تواند تمایز بین تعرفه صنعت گردشگری و	پیشنهاد می‌شود با رعایت تشریفات مندرج در قانون آیین‌نامه داخلی مجلس، این ماده به کمیسیون ارجاع شود و یا در تبصره الحاقی به این ماده (موضوع مصوبه کمیسیون انرژی) عبارت «سهم درآمد محصولات صادراتی صنایع»، به عبارت «سهم درآمد محصولات صادراتی به

شماره ماده	مصوبه کمیسیون برای رفع ایراد شورای نگهبان	موافق	مخالف	موافق به شرط اصلاح	ارجاع به کمیسیون	اظهار نظر کارشناسی	متن اصلاحی
						صنایع انرژی بر ایجاد کند.	
صدر ماده (۴)	صنایع انرژی بر موضوع ماده (۳) این قانون با هماهنگی وزارت صنعت، معدن و تجارت و وزارت نیرو مکلفند، حداقل ۹۰۰۰ مگاوات نیروگاه حرارتی با بازدهی حداقل پنجاه و پنج درصد (۵۵٪) و ۱۰۰۰ مگاوات نیروگاه تجدیدپذیر و پاک تا پایان سال ۱۴۰۴ از محل منابع داخلی صنایع مذکور احداث کنند.	✓				ظاهر ماده (۴) به نحوی است که دلالت بر تکلیف وزارت صنعت، معدن و تجارت نسبت به احداث نیروگاه می‌کند اما منظور مجلس، تکلیف صنایع انرژی بر موضوع ماده (۳) به احداث نیروگاه است.	
ذیل ماده (۴)	در صورت عدم احداث نیروگاه حرارتی موضوع این ماده، تأمین برق این صنایع در شرایط کمبود برق، در اولویت طرح‌های مدیریت مصرف برق وزارت نیرو قرار گیرد.			✓		با توجه به اینکه در عمل طرح‌های مدیریت مصرف برق مشتمل بر قطع برق است و نیز مفهوم مدیریت مصرف، شامل قطع کردن برق نیز می‌شود، بد نظر می‌رسد که ایراد باقی است.	پیشنهاد می‌شود با رعایت تشریفات مندرج در قانون داخلی مجلس، این ماده جهت بررسی بیشتر به کمیسیون انرژی ارجاع شود.
بند الحاقی ماده (۴)	وزارت صنعت، معدن و تجارت موظف است فرایند اخذ گواهی برجسب انرژی را برای محصولات انرژی بر کلیه صنایع، پیاده‌سازی و بر مبنای آن در راستای بهبود بهره‌وری انرژی اقدام کند.	✓				در مصوبه مجلس، در خصوص محصولاتی که مصرف برق ندارند اخذ گواهی برجسب انرژی، موضوعاً منتفی بود و تکلیف به این امر، از مصادیق تکلیف مالایطاق بوده و علاوه بر مغایرت با	

شماره ماده	مصوبه کمیسیون برای رفع ایراد شورای نگهبان	موافق	مخالف	موافق به شرط اصلاح	ارجاع به کمیسیون	اظهار نظر کارشناسی	متن اصلاحی
						<p>شرع، با اصول قانونگذاری صحیح موضوع بند «۹» سیاست‌های کلی نظام قانونگذاری مغایرت داشت. با این اصلاح کمیسیون، ابهام شورای نگهبان رفع شده است.</p>	
تبصره «۲» ماده (۶)	<p>بهای برق برای مصارف خانگی کمتر از الگوی مصرف ماهانه مشترکان تحت پوشش کمیته امداد امام خمینی (ره) و سازمان بهزیستی کشور از تخفیف صددرصد (۱۰۰٪) برخوردار خواهد بود.</p>	✓				<p>در مصوبه مجلس مشخص نبود که چه میزان مصرف برق در مصارف خانگی، کم‌مصرف محسوب می‌شود و این ابهام با اصول قانون‌نویسی صحیح موضوع بند «۹» سیاست‌های کلی نظام قانونگذاری مغایرت داشت. با این اصلاح کمیسیون، ابهام شورای نگهبان رفع شده است.</p>	
۷	<p>تعرفه برق مصارف اشتراکی، عمومی (به‌جز مصارف مشمول معافیت قانونی، مراکز نیکوکاری و خیریه و مراکز بهزیستی و نگهداری جانبازان، معلولان، سالمندان و کودکان) و سایر مصارف (شامل مصارف تجاری) معادل هزینه تأمین برق محاسبه و دریافت می‌شود.</p>	✓				<p>اصطلاح «مصارف اشتراکی عمومی» در قوانین فاقد تعریف و دارای ابهام است. براساس ماده (۴) آیین‌نامه اجرایی بند «ی» تبصره «۸» ماده واحده قانون بودجه سال ۱۴۰۰ کل کشور در بخش برق مصوب ۱۴۰۰/۱۰/۵ هیئت وزیران، «تعرفه برق مصارف اشتراکی، عمومی (به‌جز مصارف مشمول</p>	

شماره ماده	مصوبه کمیسیون برای رفع ایراد شورای نگهبان	موافق	مخالف	موافق به شرط اصلاح	ارجاع به کمیسیون	اظهار نظر کارشناسی	متن اصلاحی
						معافیت قانونی، مراکز نیکوکاری و خیریه و مراکز بهزیستی و نگهداری جانبازان، معلولین، سالمندان، کودکان و غیره) و سایر مصارف (شامل مصارف تجاری) به ترتیب با ضریب یک و یکونیم (۱/۵) برابر هزینه تأمین برق محاسبه و دریافت می‌شود. لذا با این اصلاح کمیسیون، به نظر می‌رسد که ابهام شورای نگهبان رفع شده است.	
۸	به منظور حصول اطمینان از تراز تولید و مصرف و همچنین رعایت حقوق مشترکان موجود، ارائه گواهی ظرفیت نیروگاهی برای کلیه متقاضیان انشعاب غیرخانگی (اعم از مشترک جدید و افزایش ظرفیت انشعاب موجود) الزامی است که وزارت نیرو مکلف است ظرف دو ماه از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این قانون، آیین‌نامه اجرایی نحوه ارائه گواهی ظرفیت برای				✓	استفاده از برق، یک حق همگانی است و نباید میان مشترکان موجود و مشترکان جدید، تفاوتی در برخورداری از این حق قائل بود؛ زیرا ایجاد زیرساخت‌های لازم برای تأمین برق از وظایف حاکمیتی است که محل تأمین هزینه‌های آن، وصول مالیات و سایر منابع عمومی است و نباید هزینه این امر را صرفاً بر متقاضیان انشعاب (اعم از مشترک جدید و افزایش ظرفیت انشعاب موجود) بار کرد. لذا اطلاق الزام به	پیشنهاد می‌شود با رعایت تشریفات مندرج در قانون آیین‌نامه داخلی مجلس جهت حصول اطمینان از تراز تولید و مصرف و همچنین رعایت حقوق مشترکان موجود و جدید، موضوع جهت وضع مالیات جدید به کمیسیون ارجاع شود.

شماره ماده	مصوبه کمیسیون برای رفع ایراد شورای نگهبان	موافق	مخالف	موافق به شرط اصلاح	ارجاع به کمیسیون	اظهار نظر کارشناسی	متن اصلاحی
	کاربری‌های گوناگون و مناطق مختلف را تدوین کند و به تصویب هیئت وزیران برساند.					ارائه گواهی ظرفیت برای کلیه متقاضیان انشعاب غیرخانگی، علاوه بر پرداخت هزینه انشعاب آب و برق مصرفی، از جهت تضییق بلاوجه نسبت به عموم مردم، خلاف شرع و مغایر بند «۱۰» اصل سوم قانون اساسی به نظر می‌رسد.	
۱۱	ماده (۱۱) حذف شد	✓				با این حذف، ابهامات شورای نگهبان سالیانه به انتفای موضوع می‌شود.	
۱۲	دو اصلاح ذیل در ماده (۱۲) به عمل آمد: ۱. عبارت «تمام یارانه‌ها» جایگزین عبارت «یارانه» شود. ۲. عبارت «ابتدا برای تسویه یارانه در پایان زنجیره و سپس برای حمایت از طرح‌های بهره‌وری انرژی در صنعت برق» جایگزین عبارت «صرفاً برای حمایت از طرح‌های بهره‌وری انرژی» شود.	✓				براساس بند «۷» نظر شورای نگهبان، از این جهت که حکم ماده (۱۲) مصوبه مجلس شامل حذف تعرفه یارانه سوخت نیروگاهی نیز می‌شود یا خیر، ابهام دارد و این ابهام با اصول قانون‌نویسی صحیح موضوع بند «۹» سیاست‌های کلی نظام قانونگذاری مغایرت داشت. با این اصلاحات، به نظر می‌رسد که ابهام شورای نگهبان رفع می‌شود.	
۱۳	کلیه دستگاه‌های اجرایی موضوع ماده (۲۹) قانون برنامه ششم			✓		براساس جزء «۱» بند «۸» نظر شورای نگهبان، اطلاق مذکور در صدر	کلیه دستگاه‌های اجرایی موضوع ماده (۲۹) قانون برنامه

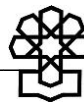
شماره ماده	مصوبه کمیسیون برای رفع ایراد شورای نگهبان	موافق	مخالف	موافق به شرط اصلاح	ارجاع به کمیسیون	اظهار نظر کارشناسی	متن اصلاحی
	و نیز استثناء شده در آن. مکلفند تا رسیدن به سطح استاندارد مورد نظر محث نوزدهم مقررات ملی ساختمان، موضوع آیین‌نامه اجرایی ماده (۳۳) قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان مصوب ۱۳۷۴/۱۲/۲۲، طی چهار سال مصرف ویژه انرژی الکتریکی خود را سالانه حداقل بیست و پنج درصد (۲۵٪) کاهش دهند.					ماده (۱۳) مصوبه مجلس، نسبت به دستگاه‌های مذکور که با توجه به اجرای تکالیف ذکر شده در قوانین قبل، شدت انرژی معقول دارند یا برای رسیدن به شرایط مطلوب، نیاز به کاهش ۲۵ درصدی ندارند، مغایر بند «۱۰» اصل سوم قانون اساسی است. با توجه به اینکه هدف قانونگذار، کاهش شدت انرژی به میزان معقول است، در مواردی که یک دستگاه اجرایی قبلاً شدت انرژی مصرفی خود را به میزان معقولی کاهش داده باشد تکلیف آن دستگاه همانند سایر دستگاه‌هایی که شدت انرژی مصرفی معقولی ندارند، مصداق نظام اداری ناصحیح و در نتیجه مغایر بند «۱۰» اصل سوم قانون اساسی است. با این اصلاح کمیسیون، هدف قانونگذار رسیدن به سطح استاندارد قانونی خواهد بود و تمامی دستگاه‌ها مکلفند فاصله خود تا این هدف را سالانه حداقل ۲۵	ششم و نیز استثناء شده در آن، مکلفند تا رسیدن به سطح استاندارد مورد نظر مبحث نوزدهم مقررات ملی ساختمان، موضوع آیین‌نامه اجرایی ماده (۳۳) قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان مصوب ۱۳۷۴/۱۲/۲۲، طی چهار سال، سالانه حداقل به میزان بیست و پنج درصد (۲۵٪) اختلاف اولیه مصرف ویژه انرژی الکتریکی خود با سطح استاندارد مزبور را کاهش دهند.

متن اصلاحی	اظهار نظر کارشناسی	ارجاع به کمیسیون	موافق به شرط اصلاح	مخالف	موافق	مصوبه کمیسیون برای رفع ایراد شورای نگهبان	شماره ماده
	<p>درصد کاهش دهند. با این اصلاحات به نظر می‌رسد که ایراد شورای نگهبان رفع شده است.</p> <p>درعین حال، عبارت مصوب کمیسیون انرژی یعنی عبارت «طی چهار سال مصرف ویژه انرژی الکتریکی خود را سالانه حداقل بیست و پنج درصد (۲۵٪) کاهش دهند.» به دلیل عدم رعایت اصول قانون‌نویسی (روشن نبودن (ابهام))، شائبه مغایرت با بند «۹» سیاست‌های کلی نظام قانونگذاری ابلاغی ۱۳۹۸/۷/۶ مقام معظم رهبری دارد. مشخص نیست که کاهش مصرف ویژه انرژی الکتریکی نسبت به چه چیزی باید انجام گیرد: نسبت به کل مصرف ویژه انرژی الکتریکی خود یا نسبت به اختلاف مصرف ویژه انرژی الکتریکی خود با استاندارد مورد نظر در این ماده.</p>						

شماره ماده	مصوبه کمیسیون برای رفع ایراد شورای نگهبان	موافق	مخالف	موافق به شرط اصلاح	ارجاع به کمیسیون	اظهار نظر کارشناسی	متن اصلاحی
تبصره ماده (۱۳)	تبصره- شهرداری‌های شهرهای بالای یک میلیون نفر جمعیت و شهرهای ساحلی مجازند حکم این ماده را از طریق خرید بیست و پنج درصد (۲۵٪) برق مورد نیاز ساختمان‌های خود و نیز سازمان‌ها، شرکت‌ها، مؤسسه‌ها و تأسیسات وابسته و تابعه خود، با نرخ خرید برق تضمینی از نیروگاه‌های زیاله‌سوز شهرهای بالای یک میلیون نفر جمعیت و شهرهای ساحلی اجرا کنند. درآمد حاصل از اجرای این تبصره پس از کسر و واریز بهای برق مصرفی به حساب شرکت مادر تخصصی توانیر نزد خزانه‌داری کل کشور، در اختیار سازمان ذی‌ربط در وزارت کشور قرار می‌گیرد تا پس از گردش خزانه برای احداث و تکمیل نیروگاه‌های زیاله‌سوز هزینه شود.	✓				در مصوبه مجلس، عبارت‌های «کلان‌شهر»، «مؤسسه تأسیسات وابسته و تابعه» و «بهای عادی برق» مندرج به دلیل نداشتن تعریف قانونی، ابهام دارند. «سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور» با توجه به روشن نبودن وضعیت اساسنامه سازمان مزبور، ابهام دارد. اساسنامه این سازمان به تصویب مرجع ذیصلاح نرسیده است. پرداخت باقی‌مانده هزینه برق مصرفی به سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور، از جهت لزوم گردش خزانه، ابهام دارد. منابع موضوع ذیل تبصره از مصادیق دریافت‌های دولت موضوع صدر اصل (۵۳) قانون اساسی است که باید به خزانه واریز شود. با این اصلاحات کمیسیون، ابهامات شورای نگهبان رفع شده است.	

شماره ماده	مصوبه کمیسیون برای رفع ایراد شورای نگهبان	موافق	مخالف	موافق به شرط اصلاح	ارجاع به کمیسیون	اظهار نظر کارشناسی	متن اصلاحی
۱۶	اصلاحات زیر در ماده (۱۶) به عمل آید: ۱. عبارت «مشمول» جایگزین «شامل» شود. ۲. بعد از عبارت «تولیدکنندگان نیروگاه‌های تجدیدپذیر» عبارت «را» حذف شود.	✓				در ماده (۱۶) باید واژه «شامل» به «مشمول» اصلاح گردد و با حذف واژه «را» پس از عبارت «تولیدکنندگان نیروگاه‌های تجدیدپذیر» جمله از لحاظ ویرایشی اصلاح گردد. با این اصلاحات کمیسیون، تذکر شورای نگهبان رفع شده است.	
۱۷	اصلاحات زیر در ماده (۱۷) به عمل آید: ۱. عبارت «پیمان‌های حوزه وزارت نیرو» جایگزین عبارت «پیمان» شود. ۲. قبل از عبارت «به» وزیر نیرو» عبارت «در» سقف مصوب هیئت وزیران» اضافه شود.			✓		اعطای اختیار مزبور به وزیر نیرو از جهات ذیل محل تأمل است: ۱. این اختیار در تمامی وزارتخانه‌ها و دستگاه‌های دولتی به جای شورای عالی فنی سه‌نفره مصوب هیئت وزیران به وزیر نیرو اعطا شده است و به جهت عدم اعطای آن به سایر وزراء، می‌تواند مصداق تبعیض ناروا و مغایر با بند «۹» اصل سوم قانون اساسی تلقی شود. با تصویب چنین حکمی سایر وزراء نیز از مجلس این انتظار را خواهند داشت که چنین اختیاری به آنها تفویض شود. ۲. کارگروه پنج‌نفره مرکب از وزیر نیرو، شورای عالی فنی	پیشنهاد می‌شود با رعایت تشریفات مندرج در قانون آیین‌نامه داخلی مجلس، این ماده به کمیسیون ارجاع شود و یا ماده (۱۷) به شرح زیر اصلاح شود: ماده ۱۷- اختیارات مرتبط با تجدیدنظر در نرخ پیمان‌های حوزه وزارت نیرو مندرج در بند «ج» ماده واحده لایحه قانونی راجع به اصلاح تبصره «۸۰» قانون بودجه سال ۱۳۵۶ کل کشور مصوب ۱۳۵۸/۱۱/۳ به کارگروه پنج‌نفره مرکب از وزیر نیرو، شورای عالی فنی

شماره ماده	مصوبه کمیسیون برای رفع ایراد شورای نگهبان	موافق	مخالف	موافق به شرط اصلاح	ارجاع به کمیسیون	اظهار نظر کارشناسی	متن اصلاحی
						هیئت وزیران، تصمیم‌گیری تخصصی و بی‌طرفانه و به دور از تعارض منافع بوده است؛ حال آنکه در مصوبه کمیسیون شائبه عدم بی‌طرفی و تعارض منافع وجود دارد که این امر بستر فساد مالی است که بند «۱» اصل سوم و نیز بند «۱۹» سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی ابلاغی ۱۳۹۲/۱۱/۳۰ مقام معظم رهبری حکم به مبارزه با آن داده‌اند؛ لذا شائبه مغایرت با احکام مزبور وجود دارد.	سه نفره مصوب هیئت وزیران، و رئیس سازمان برنامه و بودجه کشور یا یکی از معاونان تام‌الاختیار وی تفویض می‌شود.
۱۸	تبصره ماده (۱۸) حذف شد ✓					با این حذف، ایراد و ابهامات شورای نگهبان سالبه به انتفای موضوع می‌شود.	

